

Co możesz zrobić, żeby powietrze w Twojej okolicy było czyste?

Zastosuj odnawialne
źródła energii.

Korzystaj
z komunikacji
zbiorowej.

Wykorzystuj rower jako
środek transportu. To tania,
szybka i ekologiczna forma
transportu.

Ociepl ściany i stropy, uszczelnij
okna i drzwi, zadбай o wentylację.
Ogranicz koszty użytkowania
domu.

Zastosuj ekologiczne
ogrzewanie. Wymień swój
kocioł węglowy!

Podróżuj samochodem,
tylko wtedy, gdy to
konieczne. Organizuj
wspólne przejazdy.

Zastanów się, czy potrzebujesz
własnego samochodu. Często
podróżowanie komunikacją
publiczną jest szybsze i tańsze.

Nie korzystaj z kominka na
drewno. Wybierz kominek
gazowy lub biokominek,
a w ostateczności kominek
niskoemisyjny, spełniający
wymagania ekoprojektu*.

Przekonaj sąsiadów
i bliskich, że czyste
powietrze to nasza
wspólna sprawa.

Nie spalaj pozostałości
roślinnych i gałęzi! Kompostuj
sam lub przekaz sąsiadowi.

Nie spalaj węgla złej jakości.
Korzystaj wyłącznie z dobrego paliwa
posiadającego świadectwo jakości!

Nie spalaj odpadów!
Segreguj je!

Nie spalaj wilgotnego
drewna! Przed
spaleniem drewna
trzeba sezonować
dwa lata.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

* Od 1.09.2019 w Krakowie używanie kominków jest zabronione

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

powietrze@umwm.pl

facebook.com/EkoMalopolska

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Nie przegap terminów!

Uchwała antysmogowa dla Małopolski*

**JUŻ
TERAZ!**

**Budujesz dom lub
wymieniasz stary piec?**

Możesz montować wyłącznie kocioł grzewczy spełniający normy ekoprojektu.

**Spalanie węgla niskiej
jakości** (muły, floty, drobny miął) oraz drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20% **jest zakazane.**

**Montujesz nowy
kominiek?** Pamiętaj,
że musi spełniać
wymagania ekoprojektu.

**Czy Twój kominiek spełnia
wymagania ekoprojektu lub
posiada sprawność cieplną co
najmniej 80%?** Jeśli nie, masz
czas do końca 2022 roku na
jego wymianę lub doposażenie
w elektrofiltr.

**DO
KOŃCA
2022**

**Masz kocioł węglowy: pozaklasowy,
klasy 1 lub 2?** Jeśli tak, to masz czas
do końca 2022 r. na jego wymianę.
Od 2023 r. korzystanie z takiego
urządzenia będzie zabronione.
Dotychczas eksploatowane kotły 5
klasy mogą być nadal użytkowane.

**DO
KOŃCA
2026**

**Za naruszenie przepisów
uchwały antysmogowej może być
nałożony mandat do 500 zł lub
kara grzywny do 5 000 zł.**

Masz kocioł węglowy 3 lub 4 klasy?

Jeśli tak, to masz czas do końca 2026 r.
na jego wymianę. Od 2027 r. korzystanie
z takiego urządzenia będzie zabronione.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

* W Krakowie obowiązuje tzw.: uchwała antysmogowa dla Krakowa, której regulacje różnią się od uchwały antysmogowej dla Małopolski.
Jeśli jesteś z Krakowa, sprawdź co musisz wiedzieć: <https://powietrze.malopolska.pl/antysmogowa/>

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 powietrze@umwm.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak zanieczyszczenie powietrza wpływa na zdrowie?

Spalając węgiel i drewno niszczysz zdrowie swoje i swoich bliskich!
Zmień to! W Małopolsce z powodu zanieczyszczenia powietrza co roku przedwcześnie umiera około cztery tysiące osób.

Układ oddechowy – górne drogi oddechowe

– problemy z oddychaniem,
kaszel, katar, podrażnienie
oczu, nosa i gardła

Układ oddechowy – dolne drogi oddechowe

– astma, przewlekła
obturacyjna choroba płuc,
rak płuca, częste infekcje
dróg oddechowych

Dzieci –

zaburzony rozwój,
niższy iloraz inteligencji,
częstsze infekcje –
zaburzenia układu
odpornościowego, astma

Układ nerwowy –

choroba
Alzheimera, udar mózgu,
problemy z pamięcią
i koncentracją, niepokój,
depresja

Układ krwionośny –

zawał serca, choroba
niedokrwienna serca,
zaburzenia rytmu serca,
niewydolność,
nadciśnienie tętnicze

Układ rozrodczy –

zaburzenia
gospodarki hormonalnej,
bezpłodność, obumarcie
płodów, przedwczesny poród,
wzmocnienie cech żeńskich
u chłopców, zmniejszenie
odsetka urodzeń
dzieci płci męskiej

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 powietrze@umwm.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak mieszkać tanio i ekologicznie?

- wymień wszystkie żarówki na energooszczędne LED. Możesz oszczędzić nawet 78zł rocznie na jednej żarówce*
- gaś światło w pomieszczeniach, z których wychodzisz
- przykręć grzejniki na noc lub zastosuj sterownik, regulujący temperaturę. Zdrowiej spać w niższej temperaturze.
- rozważ zmianę taryfy energii elektrycznej. Dopasuj ją do swoich potrzeb i zużycia energii w budynku. To sposób na dodatkowe oszczędność
- kupuj sprzęty z możliwie wysoką klasą energetyczną (min. „A+”)
- nie korzystaj z trybu czuwania (stand-by) urządzeń, których rzadko używasz, wyłącz je. Pamiętaj o wyciągnięciu ładowarek z kontaktów
- zamontuj ekrany ciepłe za kaloryferami. Ekran odbija nawet 90% ciepła generowanego przez tylną część grzejnika. Dzięki temu oszczędzisz 5% kosztów energii cieplnej
- prasuj zawsze większą liczbę ubrań, żelazko nagrzewa się tylko raz
- Pamiętaj, pralka i zmywarka zużywają tyle samo wody i energii przy pełnym załadunku, co w przypadku tylko częściowego zapełnienia

	MOC	ŻYWOTNOŚĆ	ZUŻYCIE ENERGII* (1 ŻARÓWKA NA ROK)	KOSZT ZUŻYCIA ENERGII* (1 ŻARÓWKA NA ROK)	KOSZT ZAKUPU 1 ŻARÓWKI
ŻARÓWKA LED 	7 W	15 000 h 625 dni pracy bez przerwy	15,33 kWh	10,31 zł	18 zł
ŻARÓWKA KOMPAKTOWA 	12 W	8 000 h 333 dni pracy bez przerwy	26,28 kWh	17,68 zł	12 zł
ŻARÓWKA TRADYCYJNA 	60 W	1 000 h 41,5 dni pracy bez przerwy	131,4 kWh	88,44 zł	2,50 zł

* Wyliczenia bazują na założeniu, że żarówka świeci 6h/dzień, a koszt energii (1 kWh) jest równy 0,56 zł.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 powietrze@umwm.pl

 facebook.com/EkoMałopolska

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak mieszkać ekologicznie?

- zamontuj perlatory do kranów, uszczelnij je. Możesz zaoszczędzić średnio 62% wody
- gotuj tylko tyle wody, ile naprawdę potrzebujesz
- w trakcie gotowania używaj pokrywki do garnków
- zmywarkę i pralkę uruchamiaj tylko wtedy, gdy są pełne
- weź prysznic zamiast kąpieli
- zakręć wodę podczas mycia zębów
- zbieraj deszczówkę i korzystaj z niej do podlewania ogródka

		PRZEPŁYW	OSZCZĘDNOŚĆ	ŚREDNIE ZUŻYCIE WODY NA MIESIĄC NA OSOBĘ	KOSZT WODY I ŚCIEKÓW W SKALI MIESIĄCA NA OSOBĘ**
BEZ PERLATORA		12 l/min.	brak	4,2 m ³ *	53,60 zł
PERLATOR KUCHENNY		4-6 l/min.	58%	1,6 m ³	20,40 zł
PERLATOR UMYWALKOWY		2-3 l/min.	79%	1,6 m ³	20,40 zł
REDUKTOR PRYSZNICOWY		4-8 l/min.	50%	1,6 m ³	20,40 zł

* Wg danych z „Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody”.

** Do wyliczeń przyjęto, że koszt wody (1 m³) jest równy 12,77 zł.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 powietrze@umwm.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

W jaki sposób chronić się przed smogiem?

Co robić, a czego unikać, gdy normy jakości powietrza są przekroczone?

Nie pal w kominku

Nie używaj samochodu

Nie uprawiaj sportu na zewnątrz

Ogranicz aktywność fizyczną dzieci na zewnątrz

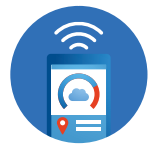
Unikaj przebywania w miejscach o dużym natężeniu ruchu samochodowego

Ogranicz spacery

Sprawdź codziennie stan powietrza w twojej okolicy!
<https://powietrze.malopolska.pl/jakosc-powietrza/>
lub na stronie Twojego urzędu gminy.

Możesz wiedzieć jakim **powietrzem oddychasz**, instalując odpowiednie **aplikacje** w swoim smartfonie (na przykład: Jakość powietrza w Polsce). Dzięki temu będziesz mógł podjąć działania ochronne.

Zapytaj lekarza jak się chronić

Twój sąsiad korzysta z ogrzewania na węgiel lub drewno? Przekonaj go do zmiany!

Włącz oczyszczacz powietrza

Założ maskę przeciwpyłową – pamiętaj, że powinna mieć atest

Ktoś spala odpady?
Reaguj! Zgłoś to do straży miejskiej lub urzędu gminy. Możesz użyć specjalnego formularza: <https://powietrze.malopolska.pl/ekointerwencja/>

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

powietrze@umwm.pl

facebook.com/EkoMalopolska

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak skorzystać z dotacji w ramach programu Czyste Powietrze?

W ramach programu „Czyste Powietrze” oferowane są dotacje i pożyczki do wymiany węglowych kotłów i pieców, montażu odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

Ważne!

Wnioski można składać internetowo lub w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej www.wfos.krakow.pl/czyste-powietrze/

Więcej informacji na temat dotacji i pożyczek z różnych programów możesz uzyskać w Urzędzie Miasta/Gminy lub na stronie www.powietrze.malopolska.pl/dofinansowanie

Jakie działania objęte są programem dotacji i pożyczek:

Montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła

Wymiana starych źródeł ciepła

Wymiana okien i drzwi

Montaż lub modernizacja instalacji do ogrzewania pomieszczeń i wody

Docieplenie budynku

Instalacja odnawialnych źródeł energii

Dotacja może wynieść nawet 47 700 zł (do 90% wartości inwestycji).

Wysokość dotacji zależy od kwoty miesięcznego dochodu, przypadającego na 1 osobę w gospodarstwie domowym. Dotacja może pokryć do 90% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Na pozostałe wydatki można uzyskać niskooprocentowaną pożyczkę.

Nie zwlekaj! Skorzystaj z dotacji! Wymień swój kocioł węglowy!

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Kary za nieprzestrzeganie przepisów antysmogowych

Palisz słabej jakości węglem lub mokrym drewnem?

To niezgodne z prawem! Możesz zapłacić mandat do 500 zł. Gdy sytuacja będzie się powtarzać sprawa może zostać skierowana do sądu – kara może wynieść nawet 5 000 zł!

Podczas kontroli możesz być poproszony o okazanie:

- potwierdzenia, że kocioł spełnia wymagania ekoprojektu jeśli został zainstalowany po 1 lipca 2017 roku (potwierdzenie badań emisji powinno być dołączone do instrukcji użytkowania kotła)
- potwierdzenia parametrów uziarnienia węgla (świadcstwo jakości)

Uwaga! Odmowa lub utrudnianie czynności kontrolnych jest zagrożone karą pozbawienia wolności do 3 lat.

Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje **zakaz stosowania mułów i flo-tokonzentratów**. Jest to odpad węglowy o bardzo drobnej frakcji (do 3mm) zawierający duże ilości wilgoci, siarki, popiołu i innych zanieczyszczeń, które podczas spalania emitowane są do atmosfery.

Zakazane jest również stosowanie miały węglowego (dopuszczony jest jedynie "ekomiał").

Gdy kupujesz węgiel sprzedawca ma obowiązek przekazać Ci **świadcstwo jakości**, na którym znajdziesz podstawowe informacje o jakości opału (kaloryczność, zawartość wilgoci, siarki, popiołu). **Konieczne zachowaj świadcstwo na wypadek kontroli**. Kupuj węgiel o małej zawartości popiołu i wilgoci, a wysokiej kaloryczności – takiego węgla spalisz znacznie mniej, niż węgla słabej jakości.

Jeśli sprzedawca nie przekazał Ci świadectwa jakości węgla lub masz podejrzenia co do jego wiarygodności, zgłoś sprawę do Inspekcji Handlowej lub przy pomocy formularza **Eko-Interwencji** www.powietrze.malopolska.pl/ekointerwencja/.

Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje zakaz spalania **drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%**. Oznacza to, że drewno przed spaleniem powinno być sezonowane minimum dwa lata. Suche drewno charakteryzuje się znacznie wyższą kalorycznością i niższą emisją zanieczyszczeń niż drewno surowe.

Nie ryzykuj! Uniknij kary!
Stosuj przepisy uchwały antysmogowej!

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 powietrze@umwm.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Koszty ogrzewania – jakie urządzenie wybrać?

Czym opłaca się ogrzewać dom?
Sprawdź!

Wymieniając stary kocioł na węgiel czy drewno skorzystasz nie tylko zdrowotnie, ale także finansowo.

Jeśli dodatkowo przeprowadzisz termomodernizację swojego domu, zmniejszysz zużycie ciepła oraz zaoszczędzisz na kosztach ogrzewania.

**Nie czekaj!
Wymień kocioł już teraz!
Skorzystaj z dotacji!
Wejdź na stronę:
[powietrze.malopolska.pl/
dofinansowanie](https://powietrze.malopolska.pl/dofinansowanie)**

Dom
słabo ocieplony

Dom
dobrze ocieplony

	Dom słabo ocieplony	Dom dobrze ocieplony
Pompa ciepła	3 549 zł*	1 014 zł*
Automatyczny kocioł na węgiel (ekoprojekt)	3 822 zł*	1 092 zł*
Kocioł na pelet	5 187 zł*	1 482 zł*
Gaz ziemny	5 460 zł*	1 560 zł*
Stary kocioł zaspowowy na węgiel	6 006 zł*	1 716 zł*

* Szacunki rocznych kosztów ogrzewania dla domu 130 m², dom słabo ocieplony – 192 kWh/m²/rok, dom dobrze ocieplony – 90 kWh/m²/rok, 2018 r.

Dowiedz się więcej:

Przy wyborze źródła ogrzewania dodatkowo weź pod uwagę:

- wpływ na zdrowie swojej rodziny,
- wygodę użytkowania i czas poświęcony na obsługę urządzenia,
- dodatkowe koszty obowiązkowych corocznych przeglądów kominiarskich (dla kotłów na węgiel, drewno i gaz)

Skorzystaj z kalkulatora, który oszacuje koszty ogrzewania przy uwzględnieniu korzystania z paliwa węglowego dobrej jakości

[https://powietrze.malopolska.pl/
kalkulator](https://powietrze.malopolska.pl/kalkulator)

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Spalanie drewna może być nieekologiczne

Spalanie drewna w starym kotle, piecu lub kominka powoduje bardzo wysoką emisję pyłu i rakotwórczego benzo(a)pirenu. Duża część tych zanieczyszczeń dostaje się do pomieszczenia, w którym znajduje się piec lub kominek.

Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje zakaz spalania drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%. Oznacza to, że drewno przed spaleniem powinno być sezonowane minimum dwa lata. Suche drewno charakteryzuje się znacznie wyższą kalorycznością i niższą emisją zanieczyszczeń niż drewno surowe.

Jeżeli planujesz instalację kotła lub kominka na drewno:

Jeżeli planujesz instalację kotła na drewno: wybierz automatyczny kocioł na pelet o emisji pyłu do 40 mg/m³ spełniający normy ekoprojektu. Zapewni ci wygodę obsługi i produkcję czystej energii.

Jeśli zależy ci na spalaniu drewna kawałkowego, wybierz kocioł zgazowujący drewno. Pamiętaj, że w takim przypadku konieczna jest instalacja zbiornika buforowego wody.

Jeśli chcesz zainstalować kominek, wybierz kominek na gaz lub biokominek. Jeśli chcesz korzystać z kominka na drewno wybierz ten z zamkniętą komorą spalania z dostarczaniem powietrza do spalania z zewnątrz budynku. Powinien też spełniać wymagania ekoprojektu. Dzięki temu ograniczysz zanieczyszczenie wewnątrz mieszkania.

Wszystkie nowo instalowane kominki i kotły na drewno muszą spełniać wymagania ekoprojektu. Kominki, zainstalowane przed 1 lipca 2017 r. i nieposiadające standardu ekoprojektu muszą zostać wymienione do końca 2022 roku. Wyjątek stanowią jedynie kominki o sprawności cieplnej powyżej 80 proc. lub wyposażone w urządzenia redukujące emisję do poziomu ekoprojektu.

Sprawdź listę kominków i pieców spełniających wymagania ekoprojektu na <https://powietrze.malopolska.pl/ekoprojekt>

Jak przygotować drewno do spalania?

- Kupuj drewno suszone, którego wilgotność wynosi poniżej 20% i zadbaj o jego właściwe przechowywanie bez dostępu wilgoci.
- Sezonuj drewno samodzielnie przed jego spaleniem przez co najmniej 2 sezony. Suche drewno jest lżejsze, nie sączy się z niego żywica, pali się znacznie efektywniej!

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 powietrze@umwm.pl

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Nawet 53 tys. złotych na termomodernizację i wymianę paleniska

Skorzystaj z nowej ulgi podatkowej i oszczędzaj na ogrzewaniu.

Kto może skorzystać z ulgi?

Właściciele lub współwłaściciele **istniejących** budynków jednorodzinnych, opłacający podatek PIT (według skali podatkowej, według 19% stawki podatku lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych).

W ramach ulgi **nie można** sfinansować wydatków w części, w której zostały one pokryte ze środków **NFOŚiGW** lub **WFOŚiGW**, a także zwrócone podatnikowi przez państwo w jakiegokolwiek innej formie.

Na czym polega ulga termomodernizacyjna?

W ramach ulgi sfinansowane może zostać **100% wydatków** na termomodernizację budynku jednorodzinnego – w kwocie nieprzekraczającej **53 tys. złotych**.

Inwestycja musi zostać ukończona w ciągu 3 lat od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek.

*Audyt energetyczny nie jest wymagany. Warto jednak przemyśleć jego realizację – audyt pomoże skuteczniej zmodernizować budynek, a jego koszt można odliczyć od dochodu w ramach ulgi.

Infolinia Krajowej Informacji Skarbowej:
801 055 055, +48 22 330 0330

Co może zostać sfinansowane?

- Zakup materiałów budowlanych wykorzystywanych m.in. przy docieplaniu budynku.
- Zakup urządzeń (np. pompy ciepła, panele słoneczne, kotły gazowe lub na paliwo stałe spełniające normy unijne).
- Usługi związane z termomodernizacją (np. audyt energetyczny, analiza termograficzna budynku, demontaże i montaż związane z termomodernizacją budynku).

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl
 powietrze@umwm.pl

 facebook.com/EkoMalopolska
 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

